

Beleidsplan Welkomsttaal 2022-2024

Verklein de verschillen: taal als motor

Stichting Welkomsttaal Breda is een belangrijke basisvoorziening in het taalonderwijs en de integratie van anderstaligen in Breda, gehuisvest in de bibliotheek Nieuwe Veste. We verzorgen kwalitatief hoogwaardig taalonderwijs voor een brede doelgroep anderstaligen, met name voor hen die niet of onvoldoende op andere wijze taalonderwijs kunnen volgen. We bieden met 70 vrijwillige coaches 3 maal per week 2 uur les aan ruim 20 niveaugroepen en daarnaast nog online avondlessen 2 maal per week. Iedereen kan zonder wachttijd, op niveau en direct Nederlands leren in kleine groepen. Daarnaast differentiëren wij in leerbaarheid, met groepen voor langzaam en sneller lerende cursisten.

Doelstellingen

- Bevorderen van de integratie en participatie van statushouders en anderstaligen door het aanbieden van laagdrempelig, kwalitatief goed en structureel taalonderwijs en verbindende en netwerkvormende activiteiten.
- Ondersteunen van laagtaalvaardigen met weinig middelen (geen/aflopende DUO-gelden en/of met onvoldoende inkomen) in duurzame taalverwerving naar een zo hoog mogelijk niveau.
- Zelfredzaamheid en toekomstperspectief van anderstaligen vergroten door taal- en (netwerk)activiteiten.
- Nieuw- en oudkomers die ook na taalonderwijs nog onvoldoende zijn gealfabetiseerd verder te alfabetiseren.
- Direct (zonder wachttijd) en op maat taalonderwijs bieden waardoor een snelle voortgang mogelijk is.
- Aanjagen van samenwerking, versterken van kwalitatief taalonderwijs in Breda.

Doelgroepen

Welkomsttaal richt zich op een pluriforme groep van laagtaalvaardige anderstaligen van alle niveaus die het Nederlands onvoldoende beheersen en niet de middelen hebben voor een commerciële taalschool of bij andere taalscholen onvoldoende maatwerk hebben gehad. Zij zijn niet of onvoldoende zelfredzaam. Dit kunnen nieuwkomers zijn, maar ook oudkomers die moeite hebben met participeren:

- *Nieuwkomers:* Met name (asiel)statushouders die op een wachtlijst staan bij een commerciële taalaanbieder, statushouders die geen toegang meer hebben tot de DUO-gelden omdat zij het inburgeringsexamen al behaald hebben, maar graag hun taalniveau willen vergroten, of statushouders waarvoor de DUO-gelden niet toereikend zijn geweest om het gewenste niveau te halen. Zij hebben nog weinig contacten en een beperkt netwerk.
- *Oudkomers:* Laaggeletterden anderstaligen die nooit voldoende taalniveau hebben behaald of onvoldoende les hebben gehad om actief te kunnen deelnemen aan de maatschappij. We willen ons inzetten voor het nog beter bereiken van deze doelgroep, zodat zij ook de kans hebben hun taalvaardigheid te vergroten en zo de kans op participatie te verhogen.
- *Laagtaalvaardige (jong)volwassenen en ouders:* Binnen deze groepen richt Welkomsttaal zich wat betreft extra ondersteuning vooral op cursisten met een niet-westerse achtergrond: (jong)volwassenen die nog de stap naar studie en werk moeten maken. We steunen hen in het verwerven van voldoende taalniveau en vergroten hun zelfvertrouwen en netwerk. Daarnaast is er extra aandacht voor laagtaalvaardige ouders. Om het risico op onderwijsachterstanden bij de kwetsbare groep kinderen te verkleinen, is het van belang om ouders en andere oudkomers zoveel mogelijk toegang te bieden tot taalonderwijs. Een laagdrempelige basisvoorziening zoals Welkomsttaal is hierbij van groot belang.

Wet Taaleis

Stichting Welkomsttaal steunt verder cursisten die zich melden vanwege de Wet Taaleis, waarin mensen met een bijstandsuitkering minimaal taalniveau 1F moeten hebben, vergelijkbaar met taalniveau A2. De wet is onderdeel van de participatiewet en is bedoeld om meer aandacht te besteden aan het activeren van mensen met een taalachterstand. Stichting Welkomsttaal wil, in samenwerking met de gemeente, anderstaligen begeleiden om hun taalniveau op te hogen naar niveau A2 of B1 en hiermee de kans op werk vergroten.

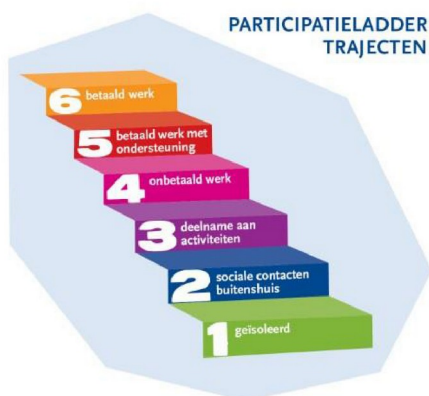
Visie en urgentie

In het nieuwe bestuursakkoord voor de periode 2022-2026 'Dichtbij doen, samen sterk vooruit' wordt het verbeteren van taalvaardigheid en daarmee het terugdringen van laaggeletterdheid in Breda voornamelijk benaderd vanuit een wijkgerichte aanpak met een focus op de doelgroep jonge ouders. Stichting Welkomsttaal ziet een meerwaarde in juist het centraal aanbieden van centraal structureel methodisch onderwijs, waardoor er nauwelijks niveauverschillen binnen groepen cursisten zijn en deelnemers sneller en beter kunnen leren. Op deze manier kan er meer maatwerk worden geboden aan de cursisten. We zijn een centraal punt in Breda, waardoor de mensen uit onze doelgroepen op een laagdrempelige manier de kans krijgen om nieuwe mensen te ontmoeten en met elkaar de maatschappij in Breda te vormen. Het doel hiervan is om cursisten zich gezien te laten voelen door de gemeente en hen de kans te bieden om een stap buiten hun eigen wijk te doen, een groter netwerk op te bouwen en op deze manier levenslange banden te kunnen krijgen met anderen. In een onderzoek van KIS (2020)³ wordt opgemerkt dat laagdrempelige ontmoetingsinitiatieven van belang zijn om sociale cohesie te vergroten en op deze manier integratie te bevorderen. Welkomsttaal wil recht doen aan de individuele cursist en hen de kans bieden zichzelf verder te ontwikkelen. Welkomsttaal is een laagdrempelige, openbare ruimte, en alle groepen hebben onderling contact. Dit draagt bij aan het leggen van nieuwe contacten. Cursisten worden hier gezien als onderdeel van de maatschappij. De focus ligt op meer dan alleen het leren van de Nederlandse taal.

Nieuwe Wet inburgering

Eind 2020 is 44% procent van de statushouders geslaagd voor het inburgeringsexamen en hoewel er rekening gehouden dient te worden met de mogelijke invloed van de coronapandemie, blijkt uit een rapport van Divosa (2020)¹ dat de stijgende trend minder groot is dan in voorgaande jaren¹. Verder blijkt het overgrote deel van de statushouders in 2020 inburgeringsexamen heeft gedaan op A2-niveau. Slechts 7,4% van de statushouders is geslaagd op B1-niveau en 5,6% op B2-niveau. Feitelijk blijven dus de meeste inburgeraars -zonder extra steun- laaggeletterd.

In januari 2022 is de nieuwe inburgeringswet in werking getreden met als doel om inburgeraars zo snel en volwaardig mogelijk mee te laten doen in de maatschappij, waarbij de focus ligt op arbeidsparticipatie. Het vereiste taalniveau is verhoogd van A2 naar B1. Bij Welkomsttaal hebben inburgeraars de mogelijkheid om dit taalniveau te kunnen bereiken, waardoor cursisten geen extra lening nodig hebben om tot dit vereiste niveau te kunnen komen. Ook voor cursisten die een opleiding willen volgen, is het van belang dat Welkomsttaal lessen op dit niveau aanbiedt. Statushouders blijken in de praktijk nog onvoldoende voorbereid te zijn op het volgen van een opleiding (mbo niveau 2 en hoger), vanwege een taalachterstand². Er wordt verwacht dat het taalniveau van B1 binnen de onderwijsroute statushouders zal helpen om makkelijker een opleiding te kunnen volgen.

Laaggeletterdheid

Ongeveer 13% van de Bredanaars boven de zestien jaar is laaggeletterd. Bij migrantenouders is dat zelfs 30%.* Extra aandacht voor deze groep is hard nodig omdat de maatschappelijke gevolgen van laaggeletterdheid groot zijn: laaggeletterden hebben vaker een slechte gezondheid, komen minder makkelijk aan werk, hebben schulden.** Het voorkomen en verminderen van laaggeletterdheid en de bijbehorende problematiek is daarom van het grootste belang. Welkomsttaal wil daaraan bijdragen met haar onderwijsactiviteiten.

Hybride leren in het huidige digitaliserende tijdperk

Als gevolg van de coronapandemie is Welkomsttaal in 2020 begonnen met een pilot voor het online aanbieden van avondlessen. Online avondlessen zijn nu een vast onderdeel geworden van het aanbod van Welkomsttaal, waarmee we bijdragen aan het verkleinen van de afstand tussen hoog- en laagopgeleiden en waarmee we optimale ontwikkelingskansen voor iedereen kunnen bieden. Door het bieden van online avondlessen kunnen meer doelgroepen worden bereikt. Voor veel werkende laagtaalvaardigen en jonge en/of alleenstaande ouders is het vaak geen optie om overdag lessen te volgen. Ook voor cursisten met mobiliteitsproblemen of andere (gezondheids)problemen, waardoor het volgen van fysieke lessen niet mogelijk is of een hoge drempel is, is het van belang dat Welkomsttaal online lessen aanbiedt. Cursisten hebben de mogelijkheid om vanuit daglessen door te stromen naar avondlessen en omgekeerd indien nodig. Hiervoor zijn geen of bij uitzondering korte wachtlijsten. Net zoals bij de daglessen krijgen de cursisten les in kleine groepen. Welkomsttaal is door het aanbieden van online onderwijs digitaler dan ooit tevoren, wat van belang is in de huidige, steeds meer digitaliserende samenleving. Ook is Welkomsttaal op deze manier voorbereid op een toekomst waarin corona mogelijk nog een rol kan spelen. Cursisten kunnen zo de continuïteit bieden die nodig is.

Welkomsttaal heeft een door de gemeente toegewezen functie om als 'portal' te dienen voor de nieuwkomers. Klantmanagers van ATEA en het Taalspreekuur sturen de nieuwkomers gelijk door naar Welkomsttaal. Deze laagdrempelige functie zorgt ervoor dat in Breda iedereen zonder wachtlijst direct Nederlands kan gaan leren. Door het regelmatige contact en de persoonlijke benadering heeft Welkomsttaal goed zicht op haar cursisten.

De kracht van Welkomsttaal:

- Welkomsttaal werkt naast een team van professionele (parttime) medewerkers met gemiddeld 70 vrijwillige taalcoaches. De kracht en waarde van deze taalcoaches is enorm. Veel van de taalcoaches zijn afkomstig uit het onderwijs. De overige coaches hebben vanuit hun discipline een passende achtergrond om les te geven. Hun kennis en (levens)ervaring dragen bij aan de ontwikkeling van de cursisten.
- Door centrale locatie en omvang kunnen cursisten in ongeveer 20 verschillende niveaugroepen instromen. Ze krijgen zo maatwerk: les in kleine groepen op een niveau dat bij hen past met een geschikte leermethode. Uit de KIS Monitor gemeentelijk beleid arbeidstoeleiding vluchtelingen 2020⁴ blijkt dat maatwerk kan leiden tot betere uitkomsten op bijvoorbeeld het gebied van (arbeids)participatie.
- Er zijn geen wachtlijsten. Cursisten kunnen direct instromen.
- De kosten zijn relatief laag, met name voor deelnemers met een Bredapas.
- Actief vergroten van het netwerk en op deze manier bijdragen aan sociaal/economische zelfredzaamheid en het verminderen van sociaal isolement.
- De activiteiten sluiten aan bij de wensen van de cursisten. We bieden waar mogelijk begeleiding/doorverwijzing naar andere hulporganisaties.

Ambitie voor 2022-2024:

- Toeleiding van lastig bereikbare doelgroepen; m.n. oudkomers meer bereiken.
- Continuering en uitbreiding van de avondlessen.

¹ Divosa (2020). *Factsheet statushouders: jaarrapportage werk, onderwijs en inburgering 2020*.

² KIS (2021). *Statushouders in het mbo*.

³ KIS (2020). *Succesvolle participatie van EU-arbeidsmigranten*.

⁴ KIS (2020). *Monitor gemeentelijk beleid arbeidstoeleiding vluchtelingen 2020 – Begeleiding statushouders naar werk*.

* *Geletterdheid In Zicht website op basis van onderzoek 2020*

** *Stichting Lezen en Schrijven, Factsheet 20*